

Служба безпеки України вирішила допитати за роботу з історичними документами ще 16 осіб — усіх працівників Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького».

Служба безпеки України знову взялася за істориків — згідно з окремим дорученням Головного слідчого управління, слідчий відділ управління СБУ у Львівській області викликає на допит усіх працівників Національного музею «Тюрма на Лонцького». Це 16 осіб.

Їх усіх трактують як «свідків» у кримінальній справі, відкритій Службою безпеки України за фактом готування до розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

Історик Руслан ЗАБІЛИЙ вкотре наголосив: «Всі електронні копії документів, незаконно вилучені в мене та в музеї, — історичні, жодної держтаємниці там немає».

«СБУ досі як державну таємницю намагається кваліфікувати історичні матеріали як таємні, хоча не має на це підстав — закон забороняє ховати історичні документи, особливо ті, які містять інформацію про факти порушень прав та свобод людини і громадянина та незаконні дії органів державної влади та їх посадових осіб», — наголосив історик Володимир В'ятрович.

Незважаючи на це, всі, хто бачив, працював з історичними документами, зокрема експонованими в Музеї, — від прибиральниці до науковців та екскурсоводів — змушені з'являтися на допити в СБУ.

Такі кроки є тиском на науковців, перешкоджають діяльності музею, порушують конституційні права істориків на професію.

Нагадаємо, що у вересні минулого року СБУ незаконно затримала Директора музею Руслана Забілого, конфіскувавши у нього комп'ютер та зовнішні диски. Потім в Музеї було проведено несанкціонований обшук, в рамках якого конфісковані комп'ютери істориків та відеозаписи спогадів повстанців і дисидентів. Досі нічого не повернуто. На саму кримінальну справу накладено гриф «цілком таємно», що, за переконанням правозахисників, має на меті не допустити громадського контролю та обмежити право істориків на захист.

Довідка

8 вересня в Києві співробітники СБУ незаконно затримали і впродовж 14,5 годин допитували історика Руслана Забілого і без жодної санкції суду та з численними порушеннями процесуального законодавства вилучили у нього ноутбук і два зовнішні жорсткі диски. У цих носіях інформації, окрім наукових досліджень самого Руслана Забілого, містилися електронні копії історичних матеріалів та архівних документів, що не становлять і згідно із законодавством не можуть становити державну таємницю.

Однак 9 вересня з'явилася офіційна інформація СБУ про порушення кримінальної справи за фактом готування до розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

Після цього СБУ провела несанкціонований обшук у кабінетах істориків музею «Тюрма на Лонцького» у Львові й вилучила два ноутбуки, один жорсткий диск, паперові копії історичних документів. Вилучено також відеосвідчення дисидентів, записані дослідниками протягом 2009—2010 років.

Перший заступник Голови СБУ повідомив у листі від 14 жовтня (отриманому 20 жовтня) про те, що «вказаній кримінальній справі було надано гриф "цілком таємно"». Цей факт правозахисники коментують як спробу обмежити право на захист Р. Забілого та щоб обмежити громадський контроль за цією справою. На захист Забілого висловилися кілька сотень вчених із всього світу та правозахисні і громадські організації.

СБУ шукає держтаємницю там, де її не може бути за законом

Державною таємницею є лише та інформація, яка визначена такою Законом України «Про державну таємницю». І саме за її розголошення передбачена кримінальна відповідальність. Інформація, яка належить до держтаємниці, перелічена у спеціальному документі «Звід відомостей про державну таємницю». Жодних історичних документів у цьому переліку немає. Закон забороняє ховати історичні документи, особливо ті, які містять інформацію про факти порушень прав та свобод людини і громадянина та незаконні дії органів державної влади та їх посадових осіб.

Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького»

Це музей, створений у колишній катівні КГБ та Гестапо, він один із лише двох в Східній Європі (другий у Вільнюсі, Литва). Музей за ініціативи львівської громади відкрито 28 червня 2009 року, 14 жовтня він отримав статус національного. Наприкінці цього року Музей мав відкрити експозицію про переслідування дисидентів. Працівники СБУ незаконно вилучили у співробітників музею 2 ноутбуки з копіями історичних матеріалів, а також відеозаписи спогадів дисидентів, записані у 2009—2010 роках та документи, надані дисидентами та отримані із закордонних архівів. Незважаючи на доручення Президента України В.Ф. Януковича Уряд Азарова так і не відновив дію зупиненого розпорядження попереднього уряду про передачу музею Українському Інституту національної пам'яті, тому музей далі залишається в структурі СБУ.

Прес-центр Центру досліджень визвольного руху

history@cdvr.org.ua

тел./факс: +380 32 247-45-22,+380 63 628-68-69, facebook.com/cdvrua